

Ek-1

İhbarı Mecburi Hastalıklar Listesi

A. Kara hayvanlarının hastalıkları

- **1- Şap (FMD)**
- **2- Sığır brusellozu**
- **3- Sığır tüberkülozu**
- **4- Kuduz**
- **5- Mavidil**
- **6- Sığır vebası**
- **7- Sığırların süngerimsi beyin hastalığı (BSE)**
- **8- Koyun keçi brusellozu**
- **9- Koyun ve keçi vebası (PPR)**
- **10- Koyun keçi çiçeği**
- **11- Şarbon (Antraks)**
- **12- Scrapie**
- **13- Tavuk vebası (Avian influenza)**
- **14- Yalancı tavuk vebası (Newcastle)**
- **15- Pullorum**
- **16- Kanatlı tifosu (Tavuk tifosu)**
- **17- Ruam (Mankafa)**
- **18- Durin (At frengisi)**

- **19-** Atların infeksiyöz anemisi
- **20-** Equine encephalomyelitis (tüm tipleri, Venezuela equine encephalomyelitis dahil)
- **21-** Afrika at vebası
- **22-** Afrika domuz vebası
- **23-** Klasik domuz vebası
- **24-** Domuzların veziküler hastalığı
- **25-** Küçük kovan kurdu (Aethina tumida)
- **26-** Arıların Amerikan yavru çürüklüğü
- **27-** Tropilaelaps akarı (Tropilaelaps mite)
- **28-** Kedilerin süngerimsi beyin hastalığı (FSE)
- **29-** Sığırların nodüler ekzantemi (Lumpy skin)
- **30-** Bulaşıcı stomatitis (Veziküler stomatitis)
- **31-** Rift Vadisi humması
- **32-** Bulaşıcı plöropnömonisi (Contagious pleuropneumonia) sığır bovine
- **33-** Enzootik sığır löykozu
- **34-** Geyiklerin epizootik hemorajik hastalığı (EHD)

Yurt İçinde Sağlık Zabıtası ve Karantina Tedbirleri

- **Sığır Vebası Hastalığı**

- Sığır vebası hastalığı tespit edildiğinde hastalığı söndürmek için genel tedbirlere ilave olarak hastalığın durumuna göre aŐaęıdaki özel tedbirler de o yerin hayvan sağlık zabıtası komisyonunca kararlaŐtırılır:
- **a)** Sığır vebası çıkan yer karantinaya alınır, geçit yerlerine hastalık levhaları konur. Hastalıklı yerin pazarında sığır ve manda ile bunların maddelerinin satıŐı yasaklanır.
- Hastalık ilin birkaç ilçesinde çıkmış ise, ilin bütün hayvan park, pazar ve panayırıları kapatılır. Hayvan ve hayvan maddelerinin nakli durdurulur.

- b)** Sığır vebası hastalığının süratli bir şekilde yayılma gösterdiği durumlarda karantina bölgesindeki iskele, istasyon ve anayollarda sığır ve manda sevkiyatı yasaklanır.
- c)** Sığır vebası çıkan ilde hastalık tamamen sönüncüye kadar il hayvan sağlık zabıtası komisyonu çalışmalarını sürdürür. Bakanlık il müdürü ve hayvan sağlığı şubesi müdürü hastalıklı mıntikaları devamlı kontrol eder ve gelişmelerden Bakanlığa bilgi verir. Mülki makamlar hastalıkla mücadelede her türlü kolaylığı ve desteği sağlamak zorundadır.
- d)** Sığır vebası hastalığının bütün semptomlarını açıkça gösteren sığır ve mandalar tazminatlı olarak öldürülür ve iki metre derinliğindeki çukurlara üzerlerine sönmemiş kireç dökülerek gömülür. Mümkün olmadığı hallerde tamamen yakılarak imha edilir.
- e)** Sığır vebası hastalığından şüphe edilen hayvanlara derece tatbik edilir. Vücut ısı 39,8 C ° ve üzerinde bulunan karantina bölgesindeki hayvanlar da tazminatlı olarak öldürülür ve imha edilir.

f) Sığır vebası hastalığının bulaşmasından şüphe edilen sığır ve mandalar 21 gün gözetim altına alınır ve günaşırı derece tatbik edilir. Vücut harareti 39, 8¼C üzerinde bulunanların her gün ısıları kontrol edilir. Vücut ısı 39, 8¼C altına düşmeyenler hasta kabul edilip öldürülür ve imha edilir. Müşahede sonuna kadar vücut ısılarında değişiklik göstermeyen hayvanlar hastalıksızdır. Aşı yapılarak serbest bırakılır.

g) Sığır vebası hastalığı çıktığında uygulanacak aşılama programı ve esasları Bakanlıkça tespit edilir ve valiliklere derhal bildirilir.

h) Yurt içinde sığır vebası hastalığının çıkması sonucu karantinaya alınan yerlerden sığır, manda, koyun, keçi ve kanatlı hayvanlar ile saman, ot ve hayvan maddelerinin çıkarılması yasaktır. Koyun ve keçi derileri ile yıkanmış, dezenfekte edilmiş y n, tiftik ve keçi kılının çıkartılmasına izin verilir.

i) Karantina sahası içindeki tektırnaklı hayvanlar ile develerin dezenfeksiyon yapıldıktan sonra dışarı çıkarılmasına müsaade edilir. Karantinaya alınan yerde kanatlı hayvanların kümes veya kafeslerde bulundurulmaları, köpeklerin bağlı tutulmaları zorunludur.

j) Sığır vebası hastalığı çıkan yerlerdeki koyun ve keçi sürüleri, karantinada bulunan sığır ve mandalarla temas ettirilmez, ahırlarına sokulmaz. Hükümet veteriner hekimi koyun ve keçi sürülerini devamlı kontrol eder.

k) Yurt içinde kara ve su vasıtaları ile nakliyat yapılırken sığır ve mandalarda veba hastalığı çıktığında ilk varacakları iskele, istasyon veya yerlerde hastalar hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararı ile tazminatlı olarak öldürülür ve imha edilir. Diğerleri en yakın mezbahada kestirilir. Deri ve ayakları dezenfekte edilir. Etleri hakkında bu Yönetmelik ve Etlerin Teftiş Talimatına göre işlem yapılır.

Bulaşmadan şüpheliler talep edildiğinde masrafları sahibine ait olarak 21 gün gözetime alınır. Gözetim müddeti sonunda hastaliksız olanlar aşılanarak serbest bırakılır.

l) Sığır vebası hastalığı pazar ve panayırlarda çıktığında, o yerde hayvan sağlık zabıtası komisyonu toplanır. Pazar ve panayırdaki sığır ve mandalar karantinaya alınır. Hastalar ve hastalıktan şüpheliler hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararı ile tazminatlı olarak öldürülür ve imha edilir. Bulaşmadan şüpheliler 21 gün gözetimde tutulur. Müşahede müddeti sonunda hastaliksız bulunanlar aşılanarak serbest bırakılır.

m) Sığır vebası hastalığının kombina, mezbaha ve kesim yerlerindeki sığırlarda çıkması durumunda, hastalar ve hastalıktan şüpheliler tazminatlı olarak öldürülür ve imha edilir. Diğer manda ve sığırlar kestirilir. Etleri hakkında bu Yönetmelik ve Etlerin Teftiş Talimatına göre işlem yapılır. Deri ve tırnakları dezenfekte edildikten sonra serbest bırakılır.

n) Hasta veya hastalıktan şüpheli hayvanlarla temas edenlerin ellerini, elbise ve ayakkabılarını dezenfekte etmeleri zorunludur. Hastalara ait eşya ve malzemeler, nakilde kullanılan vasıtalar dezenfekte edilmedikçe kullanılmaz. Hasta hayvanların buldukları yerin zemini, duvarları, yemlikleri, bölmeleri, dezenfekte edildikten sonra kullanılır. Hastalıklı yerdeki hayvan yemleri karantina dışına çıkarılmadan tek tırnaklı hayvanlara yedirilebilir.

o) Sığır vebası hastalığı Türkiye'ye sınırı olan devletlerde veya başka ülkelerde çıktığında yurt içinde tesis edilecek tampon bölgeler ile koruyucu aşılama programı Bakanlıkça düzenlenir. Bakanlık il müdürlükleri sığır vebası koruyucu aşılama programını bütün imkanlarını ve personelini görevlendirerek öncelikle uygulamak zorundadır.

p) Sığır vebası hastalığı sebebi ile konulan karantina son ölüm veya iyileşmeden 30 gün sonra gerekli dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır.

Şap Hastalığı

Şap hastalığı çıktığında hayvan sağlık zabıtası komisyonu toplanır; "Yönetmeliğin Birinci Kısımının Dördüncü Bölümündeki hastalık çıkışında alınacak genel tedbirleri ve hastalığın durumuna göre aşağıdaki özel tedbirleri kararlaştırır.

a) Şap hastalığı çıkan yer ile su ve meraları müşterek olan köyler karantina altına alınır. Geçit noktalarına hastalığın adı yazılı levhalar asılır. Hastalık aynı zamanda birkaç köyde veya mahalde çıkmış ise hepsini içine alan genel bir kordon konur.

b) Şap hastalığının tipini tespit için usulüne göre alınan hastalıklı numune derhal Şap Enstitüsüne gönderilir. Şap Enstitüsü hastalığın tipini belirler ve gerekli aşığı il veya ilçe müdürlüğüne gönderir. Hastalık mikrobunun durumu dikkate alınarak, hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanlar dışındakiler aşılanır.

c) Şap hastalığı çıkan yerdeki hayvan park, pazar ve panayırı kordon sahası içinde ise çift tırnaklı hayvanlara kapatılır. Hastalık yayılma özelliği gösteriyorsa il hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararıyla ildeki bütün hayvan pazar ve panayırları çift tırnaklı hayvanlara kapatıldığı gibi çift tırnaklı hayvanlarla yapılan sevkıyat ve nakliyat yasaklanır.

d) Hastalık bir köyde, mahalde veya ahırda çıktığında, buraların dışında bulunan yerlerdeki hayvanlara bulaşması mümkün değilse buralarda sınırlı karantina konur. Hastaların, hastalıktan ve bulaşmadan şüphelilerin hastalık tamamen sönüncüye kadar dışarıyla teması önlenir.

e) Karantina altına alınan yerden çift tırnaklı hayvanlar ile ot saman gibi hayvan yemlerinin ve hayvan maddelerinden tırnak, boynuz ve derinin çıkarılması yasaktır. Sütün kaynatıldıktan sonra çıkarılmasına izin verilir.

f) Karantinaya alınan yerlerden transit olarak geçirilecek hayvanlar kapalı vasıtalarla nakledilirler.

Hayvanlar karantina bölgesini geçinceye kadar su ve yem vermek için vasıtalardan indirilmez. İndirilenler derhal 15 gün karantinaya alınır.

g) Hastalar, hastalıktan ve bulaşmadan şüpheliler sahibinin isteği halinde kapalı vasıta ile kesilmek için en yakın mezbahaya gönderilir. Et ve derileri hakkında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

h) Karantina bölgesindeki hastalıksız hayvanların kesilmek için kapalı vasıtalarla mezbahaya sevkine müsaade edilir. Ancak deri, boynuz ve tırnakları dezenfekte edildikten sonra serbest bırakılır. Hükümet veteriner hekimi gerekli kontrolleri yapmakla yükümlüdür.

i) Şap hastalığının bulunduğu yerdeki tek tırnaklı hayvanların karantina bölgesi dışına çıkarılmasına tırnakları dezenfekte edildikten sonra müsaade edilir.

j) Şap hastalığını takiple görevlendirilen hükümet veteriner hekimi hastalık tamamen sönüncüye kadar hastalıklı bölgeyi devamlı kontrol eder.

Hayvan sahiplerine hastalık hakkında bilgi verir. Hastaların tedavisi için mümkünse ilaç yardımı yapar; ilacı nasıl kullanacaklarını öğretir.

k) Şap hastalığı sebebi ile konulan karantina son hastanın iyileşmesinden veya ölümünden 15 gün sonra hükümet veteriner hekiminin kontrolünde yapılan dezenfeksiyonla kaldırılır.

l) Bakanlıkça her yıl tespit ve ilan edilen mücadele bölgelerinde hastalığın varlığı ve tipi tespit edilen hayvanlar tazminatlı olarak öldürülür veya kestirilir. Hastalıktan ölen veya öldürülen hayvanlar iki metre derinliğindeki çukurlara üzerlerine sönmemiş kireç dökülerek gömülür. Mümkün olmadığı hallerde tamamen yakılarak imha edilir.

m) Şap hastalığı ile mücadele için alınacak diğer karar ve tedbirler ile Bakanlıkça her yıl tespit ve ilan edilen mücadele bölgelerindeki uygulama esasları Bakanlıkça belirlenir.